

72. Postmodern bir dedektif romanı örneği: *La Presidenta*

Melike YAZICI ANGUR¹

APA: Yazıcı angur, M. (2023). Postmodern bir dedektif romanı örneği: *La Presidenta*. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (34), 1227-1234. DOI: 10.29000/rumelide.1316382.

Öz

Toplumsal ve bireysel gerçekliğin suç kurgusu altında okurlara aktarıldığı suç romanları, polisiye roman, dedektif romanı ve kara roman olarak alt türlere ayrılır. İspanyol polisiye edebiyatının önde gelen yazarlarından Alicia Giménez Bartlett'in çalışmada ele alınan *La presidenta* (*Başkan* romanı ise tipik olarak üstkurmaca, metinlerarasılık ve doğrusal olmayan anlatı yapıları gibi unsurları bir araya getirerek geleneksel dedektiflik hikâyelerinin geleneklerine meydan okuyan postmodern dedektif romanı olarak değerlendirilmiştir. Kurgusal karakter olarak karşımıza çıkan dedektif kız kardeşler Berta ve Marta Miralles'in kendilerine özgü araştırma yöntemleri ve mesleğe bakış aırlarındaki zıtlıklarla eseri sürükleyici hale getirdiği gözlemlenmiştir. Eserde klasik dedektif romanlarının dışında kalan özellikler bulunmaktadır. Bunlardan başlıcaları şunlardır: Berta ve Marta karakterleri soruştırma dosyasından çekilmeleri; mesleklerine devam etmek konusunda tereddüt yaşamaları ve böylece hiç hata yapmayan bir dedektif rolündense kusurlarıyla var olan birer figür olarak ön plana çıkmaları. Bütün bunlar eserin gerçekçilik ve inandırıcılık özelliklerini pekiştirmektedir. Çalışmaya konu olan eser, günümüz İspanyol toplumunu farklı açılardan ele almayı sağlayan veriler sunar. Bu çalışmanın amacı, ađdař İspanyol toplumunun kadına olan bakış açısına eserde sunulduğu kadarıyla ışık tutmak ve dedektif romanlarının alışılmış çizgisinden uzakta bulunan özelliklerini postmodern edebiyat kuramı çerçevesinde tespit etmektir.

Anahtar kelimeler: Çağdaş İspanyol edebiyati, dedektif romanı, İspanyol toplumu, Postmodern roman

An example of postmodern detective fiction: *La Presidenta*

Abstract

Crime fiction, in which social and individual realities are conveyed to the reader through the fiction of crime, is divided into sub-genres such as detective fiction, crime fiction and noir fiction. The novel *La presidenta* (*The President*) by Alicia Giménez Bartlett, one of the leading authors of Spanish detective fiction, is considered a postmodern detective novel that challenges the conventions of traditional detective fiction by combining elements such as metafiction, intertextuality and non-linear narrative structures. It has been noted that the detective sisters Berta and Marta Miralles, who appear as fictional characters, make the work compelling with their unique research methods and contrasting perspectives on the profession. The work has features that are outside the classic detective novel. The main ones are The characters of Berta and Marta withdraw from the investigation; they hesitate to continue their profession, thus appearing as characters with flaws rather than as detectives who never make mistakes. All this adds to the realism and credibility of the work. The work that is the subject of this study provides data that allows us to analyse contemporary Spanish society from

¹ Arş. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, İspanyol Dili ve Edebiyatı ABD (Ankara, Türkiye), melikeyazici85@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6754-7831 [Araştırma makalesi, Makale kayıt tarihi: 11.04.2023-kabul tarihi: 20.06.2023; DOI: 10.29000/rumelide.1316382]

different perspectives. The aim of this study is to shed light on the perspective of contemporary Spanish society towards women, as presented in the work, and to identify the characteristics of detective novels that are far from the usual line of detective novels, within the framework of postmodern literary theory.

Keywords: Contemporary Spanish literature, detective novel, Spanish society, Postmodern novel

1. Giriş

Edebi eserler, toplumsal mekanizmayı ve her türden eylemleriyle bireysel varoluşu irdelemeleri sebebiyle yaşamdan parçalar sunan metinlerdir. Edebi eserlerde toplumun yapıtaşları olan birey “iyicil” ve “olumlu” olarak tanımlanabilecek özellikleriyle ele alınabileceği gibi, “kötücül” ve “olumsuz” yönleriyle de ön plana çıkmaktadır. Bireyin bu kötücül ve olumsuz yanları insan olmanın karmaşık yönüne işaret ederken, toplumsal mekanizmadaki aksamalar da bu şekilde görülür hale gelir. Hırsızlık, adam kaçırmaya, cinayet, tecavüz, cinsel istismar, ensest ilişki ve buna benzer daha birçok eylem toplumsal ve yasal kabulde “suç” olarak tanımlanır ve bunların kurgu yoluyla aktarıldığı edebi türlerden biri suç romanlarıdır. Nurullah Çetin (2012, s. 182) suç romanı için şu tanımlamayı kullanır: “Polisiye roman. Cinâi roman. Bu türün aslı ‘crime story’ ve ‘crime novel’dir. Türkçe’ye doğru olarak çevrildiği zaman ‘suç romanı’ olur.” Bu türün kabul edilen ilk örneği 1841 yılında Amerikalı yazar Edgar Allan Poe’nun kaleme aldığı *The murders in the Rue Morgue (Morgue Sokağı Cinayeti)*’dir. Ardından İskoçyalı yazar Arthur Conan Doyle ve yarattığı kurgusal karakter Sherlock Holmes; İngiliz yazar Agatha Christie’nin yarattığı karakterler Hercule Poirot ve Miss Marple ile türe ilginin arttığı gözlemlenmektedir. Agatha Christie’nin elde ettiği başarı kadınların da suç kurgulu romanlarda etkili olduğunu gösterir. Aynı zamanda kadın yazarların bu edebi türde ürünler vererek istek dışı gebelik, kadının annelik sürecindeki yalnızlığı ve evlilik dışı ilişkide toplumsal dışlanmaya maruz kalması gibi olumsuz durumları da yansıtmaya açısından erkek yazarların bir adım önüne geçtiği görülür (Rosalind & Linda, 1989, s. 47).

XIX. yüzyılın son çeyreğinde İngiltere, Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri’nde suç türünde yazılan edebi eserlerin İspanyolcaya çevirilerinin (Colmeiro, 1994, s. 97) ardından XX. yüzyılın başlarında Emilia Pardo Bazán, Benito Pérez Galdós, Leopoldo Alas “Clarín” gibi dönemin gerçekçi akım yazarlarının kaleme aldıkları suç kurgulu öyküler ön plana çıkar. Bu öyküler arasında *La gota de sangre (Kan Damlası)*, *La incógnita (Bilinmeyen)* ve *El clavo (Çivi)*’yi sayabiliriz. XX. yüzyıla geldiğimizde ise bu edebi türe ait özgün örnekler verilmeye başlanır. Bu dönemin önemli yazarları arasında Manuel Vázquez Montalbán, Eduardo Mendoza, Juan Madrid ve Alicia Giménez Bartlett yer alır.

1996 yılında *Petra Delicado Serisi*’nin ilk romanı olan *Ritos de muerte (Ölüm Ayinleri)*’ni kaleme alan İspanyol yazar Alicia Giménez Bartlett günümüze değin seriye ait on iki roman yayınlamıştır. İngilizce, Almanca, Rusça ve İtalyanca’ya çevrilmiş olan serinin henüz Türkçe’ye çevirisi bulunmamaktadır. Yirmi dört yıl boyunca söz konusu seri üzerine çalışan ve arada başka türde romanlar da kaleme alan yazar, konfor alanından çıkarak yeni bir polisiye seriye dönüşecek *La Presidenta (Başkan)* romanıyla okurlarını aynı evi ve aynı işi paylaşan dedektif kardeşler Berta ve Marta Miralles’in serüvenine davet eder (Ezkeru, 2022). Horacio Otheguy Riveira 1 Kasım 2022 tarihli kitap eleştirisinde *La presidenta (Başkan)* romanındaki kara mizah, karakter çatışmaları ve konuşma dilinin genç karakterlerle uyumlu halinden övgüyle bahseder (Riveira, 2022).

Yazar Giménez Bartlett, 70 yaşında yeni bir polisiye serisine başlayarak kendine meydan okur. Bu meydan okumanın olumlu sonuçları serinin devam romanlarının sinema filmine ya da diziye uyarlanmasıyla anlaşılabilir.

Alicia Giménez Bartlett eserde geçen yolsuzluğun İspanyol toplumuna özel olmadığı ve tüm dünyada örneklerine rastlandığına vurgu yapar. İspanyol Polis Teşkilatı'na modern bir bakış açısıyla yaklaşması ve kadınların bu mesleğe katılımını desteklemesi sebebiyle söz konusu teşkilatın kendisini üstün hizmet madalyası ile ödüllendirdiğini ifade eder (Giménez Bartlett, 2022). Yazar bir diğer röportajında ise (Ors, 2022) yine yolsuzluk ve İspanya anayasasının siyasetçilere verdiği geniş yetkiyi eleştirip yolsuzluğun toplum tarafından benimsenmesine karşı çıktığını ifade eder ve 2022 tarihinde verdiği bir demeçte eserinin çıkış noktası olan Valensiya'nın eski belediye başkanı Rita Barberá ve rüşvet davalarından şu şekilde bahseder:

-Valensiya'da geçen ve rüşvet konusu etrafında dönen bir roman yazmanızı tetikleyen şey neydi?

-Beni harekete geçiren şey Rita Barberá oldu. Valensiya'nın eski belediye başkanı bana bir edebi karakter gibi göründü. Onun hakkında bir şeyler yazmak istedim ve hakkında roman yazmak için yeterli bilgiye sahip olmamama rağmen, yolsuzluk temalı ve eski belediye başkanından esinlenen bir karakterle bir suç romanı yazabileceğimi düşündüm. La presidenta (Başkan) romanında Vita Castellá olarak karşımıza çıkan karakter öldürüldü. Bu teori, Rita Barberá kalp krizinden öldüğünde bazı komplo forumlarında duyulmaya başlandı. Bu tamamen kurgu... Bir suç romanı olduğu için suikasttan yola çıktım ama suikasta uğradığına dair elimde hiçbir kanıt yok.

-Romanda ne kadar gerçeklik payı var?

PP'nin (Halk Partisi)'nin iktidarda olduğu yıllarda Valensiya Özerk Bölgesi genelinde yaptığı yolsuzluklarla ilgili olanlar kesinlikle doğru. Gerçekte o kadar mantıksız şeyler vardı ki bunlar kurguya dâhil edilemezdi çünkü bir okuyucu olarak bunlara inanmazdınız (Picos, 2022).

Rita Barberá, 1991-2015 yılları arasında Valensiya Belediye Başkanı olarak görev yapmış İspanyol bir siyasetçi ve İspanya'da iktidardaki muhafazakâr parti olan Halk Partisi'nin (PP) bir üyesiydi. Barberá, belediye başkanlığı döneminde çeşitli yolsuzluk skandallarına karışmış ve İspanyol yargısı tarafından kendisine soruşturma açılmıştı. Barberá'ya karşı açılan en yüksek profilli davalardan biri, 2015 yılında başlayan ve Valensiya'daki PP'de yolsuzluğa odaklı Operación Taula (Taula Operasyonu) soruşturmasıydı. Soruşturma, aralarında Barberá'nın da bulunduğu çok sayıda siyasetçiyi kapsayan yasadışı finansman, rüşvet ve kara para aklama ağını ortaya çıkarmıştı. Barberá şirketlerden yasadışı bağışlar almak ve bu paraları seçim kampanyalarını finanse etmek için kullanmakla suçlanmıştı. 2016 yılında Barberá, Operación Taula soruşturmasında sanık olarak yer almıştı. Ancak mahkemeye çıkamadan 68 yaşında kalp krizi geçirerek hayatını kaybetmişti. Ünlü politikacının şaibeli ölümu ilk olarak 28 Kasım 2016'da kalp krizi², 5 şubat 2017'de ise siroza bağlı çoklu organ şeklinde açıklanmıştır.³ Barberá davası son yıllarda İspanya'nın siyasi sistemini sarsan yolsuzluk skandallarından sadece birisi olmuştur.

Rita Bárbera, medyatik bir siyasetçi olarak ölümuyle de gündemi uzun bir süre meşgul eder. şaibeli ölümuünün ardındaki gizemi kurgu yoluyla okurlara aktaran Alicia Giménez Bartlett, cinayet soruşturmasında son sayfalara dek bu gizemi devam ettirir. Siyasi cinayet davalarında suçu araştıran ekip zanlıyı ortaya çıkarma konusunda politikacıların yarattığı baskı sebebiyle güçlük çeker (Innes, 2003, s. 242-248). Edebi eser kurgusundaki siyasi bir eylemin temsili oldukları düşünülebilir (Thomas,

² 28 Kasım 2016 tarihinde El paıs gazetesinde yayınlanan haberde Rita Barbera'nın kalp krizi yüzünden vefat ettiği söylenmiştir. https://elpais.com/politica/2016/11/23/actualidad/1479887130_732014.html

³ 5 Kasım 2017'de El mundo gazetesinde yayınlanan haberde ise ünlü politikacının çoklu organ yetmezliğinden vefat ettiği ifade edilmiştir. <https://www.elmundo.es/cronica/2017/02/05/5894e95ee5fdea33678b4646.html>

1999, s. 10). Carme Riera'nın 2012 Mart ayında vermiş olduğu demeç (Escobedo, 2012, s. 119) Alicia Giménez Bartlett'in yarattığı kadın dedektifleri ve incelediği toplumsal olayları anımsatır:

- İyi bir polisiye roman her zaman olmasa da kısmen sosyal bir roman mıdır?
- Kuşkusuz. Bu yüzden de ilgi çekicidir. Örneğin Donna Leon'un romanları bize İtalya'nın genel portresini herhangi bir tarih kitabından çok daha iyi aktarır.
- Bir polisiye romanda dedektifin kadın olması aksiyon yerine daha fazla çıkarım ve daha az yumruklama olduğu anlamına mı gelir?
- Bence öyle, ister kadın dedektif olsun ister kadın müfettiş yardımcısı, benim Manuela Vázquez'im gibi, testosteronlar tarafından ele geçirilmiş dişiller.

Çalışmaya konu olan *La presidenta (Başkan)* romanı postmodern dedektif romanı olarak adlandırabileceğimiz unsurlar taşır. Postmodern dedektif romanı XX. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan bir polisiye roman alt türüdür. Bu romanlar tipik olarak üstkurmaca, metinlerarasılık ve doğrusal olmayan anlatı yapıları gibi unsurları bir araya getirerek alışlagelmiş dedektiflik hikâyelerinin geleneklerine meydan okur. Postmodern dedektif romanları klasik polisiye yapıtlarda okurların beklentilerini karşılayan romanlardan farklı olarak ucu açık bir sona sahiptir. Postmodern polisiye roman okurları sonuçtan ziyade okuma eyleminin onlara kattığı deneyimsel zevke odaklanır (Jadwe, 2010, s. 541). Postmodern dedektif romanlarında bazen gizem erken çözülür fakat yazar romanı beklenmedik bir sona bağlayarak okuru şaşırtır. Bazı polisiye romanlarda ise okur sayfalarca peşine düştüğü gizemin çözümsüz kaldığını görerek hayal kırıklığına uğrar (Tani, 1984, s. 43-46). Dedektif hikâyelerinde, suç zaten hikâyenin dışında gerçekleşir. Hikâye cesetin ortaya çıkmasıyla gelişir. (Bloch, 1980, s. 43).

2. Dedektif kardeşler

Her iki kardeşin de polis olmayı seçmesindeki en büyük etken belediye zabıtası olan büyük dedeleridir. Castellón iline bağlı Càlig isimli bir köyde yaşayan iki kız kardeş küçüklükten itibaren polis olmaya heves eder ve köy hayatının zorluğunu polis olmanın zorluğuyla bağdaştırarak polis akademisinde eğitim almaya karar verirler. Valensiya Emniyet Müdürlüğü'nde görev alan iki yeni yetme dedektif Berta ve Marta Miralles kardeşler, hem kardeş hem kadın olmaları sebebiyle çevreleri tarafından garipsenirler. Bu meslekte kadınların bulunmasını yadırgayan Adolfo García Barbillo, Vita Castellá'nın bağlı bulunduğu partiye sempati duyduğunu saklamaz, Miralles kardeşlerle ilk karşılaştığında “onları kahvesine düşmüş iki sineğe” benzetir ve “kadınların avukat, savcı ve hâkimlik gibi önemli görevlere getirilmesine” içten içe karşı çıksa da bunu dile getirmez. Hâkim García, Miralles kardeşlere karşı cinsiyetçi bir tutum göstermektedir. Ancak Berta ve Marta da Miralles kardeşler de kendilerine yardımcı olan Vita Castilla'nın eski basın danışmanı Salvador Badía'nın eşcinsel eğilimini “Valensiya'da eşcinsellerin gücü” şeklinde yorumlar. Eserdeki olumsuz yöndeki cinsiyetçi yaklaşım, Alicia Giménez Bartlett'in *Petra Delicado Serisi*'ndeki gibi hikayenin akışını duraksatmak, okurun dikkatini dağıtmak için bilinçli bir şekilde kullanılmaktadır (Venkataraman, s.238). Kadın karakterler erkek egemen bir meslek grubunda yaşadıkları veya yaşayacakları olumsuzlukların farkındadır. Miralles kardeşlerde ise bilinçaltına sinmiş bir ötekileştirme eğilimi gözlemlenmektedir. Bu durum eserde yaşamın ve insanın ikircikli yanlarına ışık tutması açısından önem taşımaktadır.

Miralles kardeşlerin amiri komiser Pepe Solsona, onların sadece ofislerinde oturup soruşturmaya ilgili düzenli rapor yazmalarını ister. Hem komiser Solsona'dan hem de hâkim García'dan duydukları neticesinde Berta Miralles, küçük kardeşi Marta'ya soruşturmada “kimsenin onları çalışırken görmek istemediğini” söyler. Kendilerine böylesi önemli bir cinayet dosyası verilmesini yadırgayan Miralles

kardeşler bu görevin ardındaki gizemi çözebilmek için önlerine çıkan maddi ve manevi engelleri aşmaya çalışırlar. Bir süre sonra komiser Solsona, Miralles kardeşlerin görevlerini tahmin ettiğinden de çok dikkate aldıkları görmesi üzerine onları soruşturma dosyasından alıp başka bir göreve getirmek ister. Bunun üzerine Marta “yakında bize camları da temizletir. Çünkü ona göre bizim işimiz bu olmalı” şeklinde bir yorum yapar. Eserde erkek karakterler kadınların emniyet camiasında olmasından açıktan açığa rahatsız görünmeseler de bunu hareketleriyle belli ederek Miralles kardeşleri huzursuz etmeyi başarırlar. Komiser Solsona’nın Miralles kardeşlerin peşine taktığı polis memuru Marta tarafından fark edilir ve Miralles kardeşler bu takibin gerekçesini amirlerine sorduğunu bunun onların güvenliği için eşlik yapıldığını söyler. Aslında Solsona’nın asıl önem verdiği şey, Miralles kardeşlerin gerçek suçlulara ulaşmasını engellemektir, çünkü üstlerinden gelen baskıyı engellemelerinin başka yolu kalmamıştır.

Alicia Giménez Bartlett’in yaratmış olduğu iki kız kardeş, Berta ve Marta farklı araştırma yöntemleri ile bir *sui generis*⁴ oluşturur. Marta karakteri, önce harekete geçip ardından düşünmeye başlayan bir dedektif karakteri olarak ön plana çıkar, Berta ise görevinin gerektirdiği hukuki sorumluluklar çerçevesinde hareket etmeyi seçer. Soruşturma boyunca sık sık birlerine zıt düşseler de ortak noktada buluşup ilerlemeyi başarırlar. Keřfetmelerinden korkulan gizem her neyse onu bulmak için “üstlerinin istediği gibi ofislerinde rapor yazar gibi görünüp elde ettikleri bilgileri saklamayı ve bu şekilde gerçeğe ulaşmayı” hedefler. Üstlerinden bilgi gizlemek yeni yetme iki dedektif için gerçeküstü bir karar olarak karşımıza çıkar. Ancak daha önce belirtildiği üzere siyasi figürlerin dâhil olduğu cinayet davalarında polisin rahat hareket etmesi neredeyse imkansızdır ve Miralles kardeşler de buna uygun şekilde hareket eder. Kadın dedektifler çok fazla şiddete başvurmaz, olabildiğince mesleki bilgi ve sezgileriyle ön plana çıkar.

Hakkında açılan rüşvet davasında ifadesi vermesi beklenen Vita Castellá duruşma gününün arefesinde Madrid’deki bir otelde ölü bulunur. Onu son kez gören oda hizmetçisi Manuela Pérez Valdecillas ile görüşmek isteyen Miralles kardeşlere ödenek verilmemesi ve maaşlarının henüz yatmış olması onları engellemeye yetmez ve Madrid’e giderler. Burada yaptıkları soruşturmadan gerekli verimi alamayıp Valensiya’ya dönerler. Salvador Badía, Valensiya’nın en şaşaalı döneminde Castellá’nın sađ kollarından biri olan Ricardo Arnau’nun hakkında açılan rüşvet davaları sebebiyle partideki görevinden atılması ve bu nedenle Castellá’ya duyduğu düşmanlığa dikkat çeker. Başkan Vita Castellá’nın etrafını saran rüşvetsever parti üyeleri yüzünden kendi imajı da zedelenir ve Madrid’deki rüşvet davasında sanık olarak ifade vermesi beklenirken otel odasında ölü bulunur. Rüşvet, eserin gizli antikahramanlarından biri olarak karşımıza çıkar ve rüşvetin Valensiya ile bütünleşmiş bir parçası olmadığını herkese kanıtlamak Miralles kardeşlere düşer. Soruşturmadaki üstlerinden alamadıkları profesyonel desteği kurum dışından yani bir *private eye*⁵ olarak Vita Castellá’nın basın danışmanı olan Salvador Badía, namıdığer Boro’dan almak zorunda kalırlar. Berta her ne kadar Boro’dan hoşlanmasa da onun yardımını kabul etmekten başka çaresi kalmaz. Hatta bu gerginlik yüzünden Berta ve Marta kavga eder ve Marta “soruşturma dosyasını bize verdiklerinden beri durmaksızın çalışıyorum. Bıktım artık! Eđer polislik buysa ben bekçiliğe geçmeyi tercih edeceğim” diyerek mesleğin getirdiği sorumluluktan bunaldığını ifade eder. Bu tür bir serzeniş dedektif romanlarında sıkça görülen bir durum olmasa da yazar Bartlett’in yarattığı dedektif Petra Delicado’dan her bunaldığında duyduğumuz “mesleği bırakıp manastıra kapanacağım” sözünü hatırlatmaktadır. Marta’nın kardeşi Berta’yı eleştirdiği nokta ise tüm hayatını içe adamasıdır. Berta da Marta’yı soruşturduğu kişilere kaba davranması sebebiyle eleştirir. Berta,

⁴ Latince bir terim olan *sui generis* dilimize kendine özgü şeklinde çevrilebilir.

⁵ İngilizce bir terim olan *private eye* özel dedektif şeklinde dilimize çevrilebilir.

mesleğinin gerekliliklerini yerine getirmekte Marta'dan daha kararlı olsa da, Marta amirlerine güven duymadığı için eline geçen delilleri paylaşmaktan kaçınır.

Soruşturma boyunca kendilerine gönüllü olarak yardım eden eski basın danışmanı Salvador Badía'ya karşı kendilerini borçlu hisseden Miralles kardeşler, hafta sonu tatili için Badía'yı köylerine davet ederler. Miralles kardeşlerin annesinin yaptığı leziz yemekleri tadan ve köy havasından hoşlanan Badía için eğlenceli bir hafta sonu olur. Yazar bu sayede hikâyede hafif duraksama, hem karakterler hem de okur için soluklanma molası vermiş olur.

Hikâyenin sonlarına doğru, hâkim García'nın anlatımıyla soruşturma için kendisine düzenli olarak rapor gönderen Berta'nın yaptığı tasvir ve benzetmelerle raporu bir roman çevirdiğini. Bu açıdan baktığımızda, yazar Bartlett'in yazmaya ve okumaya meraklı bir dedektif yaratmasının dedektif romana getirdiği yeni bir soluk olduğu söylenebilir. Miralles kardeşler, soruşturmadaki gizemi ortadan kaldırmış olsalar bile, araştırma boyunca yaptıkları kural ihlalleri sebebiyle gerçekleri olduğu gibi anlatamazlar. Hâkim Garcia, emekliliğini talep eder, komiser Solsona yeni yetme dedektifleri gerektiği gibi yönetemediği için farklı bir ile tayin edilir. İçişleri Bakanı Miralles kardeşlerin görevden alınmasını ister ancak Emniyet Genel Müdürü bunun faydasız olacağını söyleyerek görevinden istifa eder.

Miralles kardeşler, hikâyenin sonunda bir kez daha yanlarına Salvador Badía'yı alıp köylerine döner ve ebeveynlerine soruşturma sonunda başarılı olduklarını ve amirlerinin onları tebrik ettikleri yalanını söylerler. Çünkü içten içe istedikleri şey ebeveynlerinden takdir görmek ve beğenilmektir. Buradaki takdir görme isteği postmodern dedektif romanın unsuru olan bir anti-dedektif özellik olarak karşımıza çıkar. Bununla birlikte eserdeki gizemin çözümünden ziyade dedektiflerin büyük bir bilinmezlik içinde sessiz kalmak zorunda bırakılması da yazarın klasik dedektif romanına karşı ve postmodern bir anlatıya daha da yakın bir tutum takındığını göstermektedir. Klasik dedektif romanında dedektif her gizemi mantıklı bir şekilde çözüme ulaştırır (Swope, 1998, s.207). Postmodern yazarların başvurduğu tekniklerden biri olan okurun aklını karıştıracak açık uçlu sonuçla kitabını bitirmesi postmodern dedektif kurgusunda okurun dedektif rolünü üstlenmesi isteğine yazar tarafından verilen olumlu bir cevap niteliğindedir (Turgut, 2019, s.23). Postmodernizm bir huzursuzluk sanatıdır ve cevaplardan ziyade sorular önemlidir (Madran, 2016, s.259). Eserde, kadın başkahramanların mesleklerini ve kendilerine verilen görevi sık sık sorguladıkları ancak tatmin edici bir sonuca ulaşamadıkları görülmektedir. Bu cevapsız sorulardan bir diğeri ise Vita Castilla'nın ölüm sebebinin cinayet mi yoksa intihar mı olduğunun net bir şekilde açıklanmamasıdır.

3. Sonuç

Alicia Giménez Bartlett'in 24 yıldır maceralarını kaleme aldığı Petra Delicado'yu bir süreliğine kenara bırakıp kendine meydan okuduğu yeni dedektif romanı *La presidenta (Başkan)*'da çaylak iki kız kardeşin mesleklerinde yer edinme ve başarıya ulaşma çabası romanı sürükleyici hale getirmiştir. Küçük kız kardeş Marta mesleğe içgüdüsel bir tutkuyla bağlıyken, Berta tereddüt ve şüphe ile yaklaşmaktadır. Günümüz dedektif romanlarında, toplumsal konulara olduğu kadar, bireylerin kişisel problemlerine de değinildiği gözlemlenmiştir. Postmodern olarak tanımlayabileceğimiz bu yeni dedektif romanları, gizemin çözümünü muallakta bırakarak okuru hayal kırıklığına uğrattığı gibi, gizemi kendi hayal gücü ile çözmesine de olanak sağlamaktadır. Eserdeki gizemin Vita Castellá'yı kim öldürdüğünden ziyade, neden ve nasıl öldürdüğüne yönelik olduğu, yani *howdunit (nasıl yaptı?)* türünde bir suç kurgusuna daha yakın olduğu görülmektedir. Vita'nın zehirlenerek öldürüldüğü eserin başında belirtilmiştir, ancak önemli bir siyasi figür olarak cinayete kurban gittiğinin basına açıklanmasının, rüşvet davasının seyrini

değiştirmesi muhtemeldir. Bu sebeple, Miralles kardeşler emniyet teşkilatı tarafından yem olarak kullanılmıştır. Hem Vita'nın ölüm sebebi, hem de rüşvet davasındaki gerçekler hakkında bilgiye ulaşan Miralles kardeşler, bu bilgiyi kendilerine saklayarak amirlerinin istediği şekilde soruşturmayı sonlandırır. Miralles kardeşler amirlerini tatmin etmiş olsa bile yazar okurlarını belirsiz bir sonuçla bař bařa bıraktığı için onları tatmin etmiş sayılmaz. Ancak bu muğlaklık Miralles kardeşlerin hikayesinin devamının geleceğini okurlara anlatmanın farklı bir işareti olarak yorumlanabilir. Postmodern edebiyatın şimdiye kadar yapılmış her şeyin yeniden şekillendirilmesi hali olarak özetleyen Jose F. Colmeiro'nun (1992, s.28) tanımlamasına uygun bir düzeyde suç romanını *La presidenta (Başkan)* romanıyla yeniden yorumlayan Alicia Giménez Bartlett'in ilerleyen yıllarda postmodern dedektif romanına katkı göstermeye devam edeceği düşünölmektedir.

Kaynakça

- Bloch, E. (1980). A Philosophical View of the Detective Novel. *Discourse*, 2, s. 32-52. Nisan 8, 2023 tarihinde <https://www.jstor.org/stable/41389052> adresinden alındı
- Colmeiro, J. F. (1992). Posmodernidad, posfranquismo y novela policíaca. *España contemporánea: Revista de literatura y cultura* (Cilt 3, s. 27-40). içinde ISSN 0214-1396.
- Colmeiro, J. F. (1994). La novela policíaca española: teoría e historia crítica. Barcelona: Editorial Anthropos.
- etin, N. (2012). *Roman özümleme Yöntemi* (11 b.). Ankara: Öncü Kitap.
- Escobedo, M. (2012, Mart). Carme Riera : Hay novelas negras que nos enseñan más sobre los países que los libros de historia. *Cuadernos Hispánicos*(741), 119. Nisan 4, 2023 tarihinde <https://www.cervantesvirtual.com/nd/ark:/59851/bmcdj631> adresinden alındı
- Ezkerá, I. (29 de Nisan de 2022). *El Correo*. Recuperado el 5 de Nisan de 2023, de Qué leer: Giménez Bartlett y un caso morboso: <https://www.elcorreo.com/culturas/territorios/leer-gimenez-bartlett-20220429102150-nt.html>
- Giménez Bartlett, A. (2022). *La presidenta*. Negra Alfaguara.
- Giménez Bartlett, A. (2022, Ekim 2022). *Live con Alicia Giménez para comentar su libro: "La presidenta"*. (P. Ramírez, Röportaj Yapan) Youtube. Nisan 7, 2023 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=HOGntoRPYsM> adresinden alındı
- Innes, M. (2003). Murder Investigations in Extremis. M. Innes içinde, *Investigating murder : detective work and the police response to criminal homicide* (s. 242-248). New York: Oxford University Press. Nisan 7, 2023 tarihinde <https://archive.org/details/investigatingmuro000oinne/page/n13/mode/2up> adresinden alındı
- Jadwe, M. U. (2010). The Detective and the Writer: The Postmodernist Re-Writing of Detective Fiction Conventions in Paul Auster's City of Glass. *Journal of Al Anbar University for Language and Literature*(3), s. 540-557. Nisan 8, 2023 tarihinde <https://www.iasj.net/iasj/article/64103> adresinden alındı
- Madran, C. Y. (2016). A. S. Byatt's Possesion: A Romance: A Postmodern Detective Fiction. *Sobider*, 3(9), 255-261. doi:10.16990/SOBIDER.290
- Ors, J. (2022, Nisan 9). *Alicia Giménez Bartlett: «Lo de la corrupción en Valencia fue berlanguiano»*. Nisan 9, 2023 tarihinde <https://www.larazon.es/cultura/20220409/t7flst22ndclmy7pquaxenea.html> adresinden alındı
- Picos, S. (2022, Eylül 14). *La Valencia corrupta de Alicia Giménez Bartlett*. Nisan 9, 2023 tarihinde <https://librujula.publico.es/la-valencia-corrupta-de-alicia-gimenez-bartlett/> adresinden alındı
- Riveira, H. O. (1 de Kasım de 2022). «La presidenta», de Giménez Bartlett, un caso político con dos nuevas inspectoras de policía.

- Rosalind , C., & Linda, S. (1989). Tracking Down the Past: Women and Detective Fiction. H. Carr (Dü.) içinde, *From my guy to sci-fi : genre and women's writing in the postmodern world* (s. 47). London: Pandora Press. Nisan 7, 2023 tarihinde <https://archive.org/details/frommyguytoscifi000ounse/mode/2up> adresinden alındı
- Sweeney, S. E., & Mervale, P. (1999). The Games Afoot On the Trail of the Metaphysical Detective Story. P. Mervale, & E. Sweeney içinde, *Detecting Texts: The Metaphysical Detective Story from Poe to Postmodernism* (s. 2). Pennsylvania: University of Pennsylvania Press. Nisan 6, 2023 tarihinde <https://books.google.com.tr/books?id=zNWLprcPKaOC&printsec=frontcover&hl=tr&q&f=false> adresinden alındı
- Swope, R. (1998). Approaching the Threshold(s) in Postmodern Detective Fiction: Hawthorne's "Wakefield" and Other Missing Persons. *Critique: Studies in Contemporary Fiction*, 39(3), 207-227. doi:10.1080/00111619809599531
- Tani, S. (1984). D. Seifers (Dü.) içinde, *The Doomed Detective, The Contribution of the Detective Novel to Postmodern American&Italian Fiction*. Southern Illinois: Southern Illinois University Press. Nisan 6, 2023 tarihinde <https://archive.org/details/doomeddetectivec000otani/page/n6/mode/2up> adresinden alındı
- Thomas, R. R. (1999). The devices of truth. R. R. Thomas içinde, *Detective fiction and the rise of forensic science* (s. 10). New York: Cambridge University Press. Nisan 7, 2023 tarihinde <https://archive.org/details/detectivefiction000othom/page/n11/mode/2up> adresinden alındı
- Turgut, Z. R. (2019). Postmodern rewriting of detective fiction: Reformulating the convention of traditional detective fiction in The Collector, Chatterton and When we were orphans. Nisan 20, 2023 tarihinde <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/58872> adresinden alındı
- Venkataraman, V. (2010). Mujeres en la novela policial: Reafirmación o subversión de patrones patriarcales? Reflexiones sobre la serie Petra Delicado de Alicia Giménez Bartlett. *Textos sin fronteras. Literatura y sociedad, II* (Cilt II, s. 238). içinde Pamplona: Ediciones digitales del GRISO. Nisan 29, 2023 tarihinde <https://dadun.unav.edu/handle/10171/14262> adresinden alındı